

ТАРАҚҚИЁТ ВА ФАРОВОНЛИК – ИНСОН ҲУҚУҚЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ КАФОЛАТИ

Президентимизнинг мамлакатимизни 2013 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2014 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамаси мажлисидаги маърузаси кенг жамоатчилик томонидан қизгин кутиб олинди ва маърузада қайд этилган фикрлар юртдошларимизда катта таассурот қолдирмоқда.

Ушбу маърузада эътироф этилганидек, кейинги даврда жаҳон иқтисодиётининг ўсиш суръатлари секинлашганига ва унинг ривожланишида хатарлар кучайганига қарамай, 2013 йили Ўзбекистон иқтисодий ва ижтимоий соҳаларда мутаносибликка эришди ҳамда модернизация ва диверсификация ҳисобидан юқори суръатлар билан ривожланди.

Мамлакатимиз ялпи ички маҳсулоти ўтган йили 8 фоизга, ялпи ички маҳсулот таркибида хизматлар улуши 53 фоизга, экспорт ҳажми эса, 10,9 фоизга ўсди. Шу уч рақамдан биринчиси — юртимиз иқтисодиётининг юксак ва барқарор ўсётганини кўрсатса, иккинчиси — иқтисодиётимиз таркиб ва сифат жиҳатидан замонавий давлатлар даражасига етиб олаётганини билдиради, учинчи рақам, ўз-ўзидан, миллий иқтисодиётимизнинг дунё бозоридagi рақобатдошлиги кучайиб бораётганини исботлаб турибди.

Шуни таъкидлаш керакки, бундай ўсиш фақат 2013 йилгагина хос бўлиб қолмай, мустақиллик йилларида Ўзбекистон иқтисодиётининг 4,1 баробар ўсишига эришилди. Мамлакатимиз аҳолиси айни шу даврда қарийб 9,7 миллион нафарга кўпайиб, бугунги кунда 30 миллион 500 мингга яқин кишига етгани ҳолда, аҳоли жон бошига нисбатан ўсиш 3 баробардан зиёдни ташкил этмоқда.

Жаҳон миқёсида ҳали-бери давом этаётган молиявий-иқтисодий инқирознинг жиддий таъсирини қарамасдан, халқимизнинг ҳаёт даражаси тобора ўсиб бораётган. Кейинги 23 йилда аҳолининг реал ялпи даромадла-

ри жон бошига 8,2 баробар ошгани бунга яққол тасдиқлайди.

Бу ҳақда сўз борганда, ўтган йил билан боғлиқ айрим рақамларга тўхталиш мақсадга мувофиқдир. Жумладан, 2013 йилда ижтимоий соҳага ажратилган маблағлар бюджет умумий харажатларининг 60 фоизини ташкил этган бўлиб, бу 2012 йилга нисбатан 1 триллион сўмга кўп, деганидир. Биргина "Обод турмуш йили" Давлат дастурида белгиланган чора-тадбирлар ижроси доирасида барча манбалар ҳисобидан 6 триллион 930 миллиард сўм ҳамда 471 миллион АҚШ долларидан ортиқ маблағ сарфланган.

Бундай самарали ижтимоий-иқтисодий сиёсат ўз натижаларини бермоқда, албатта. Ҳозирги кунда юртимиздаги ҳар учта оиланинг биттасида шахсий энгил автомобил мавжуд. Ҳар 100 та оилага ўртача 146 та телевизор тўғри келмоқда. Ҳар бир оилада ўртача 3 та уяли телефон бор. Интернет абонентлари сони 2012 йилга нисбатан 18,3 фоизга ўсиб, 2013 йилда 7 миллион 100 минг нафарга етган.

Президентимиз таъбири билан айтганда, "Ислохотлар — инсон учун" бўлгани каби, рақамлар ҳам инсон

учин, инсоннинг қонуний ҳуқуқ ва манфаатлари нечоғли пухта ва тўла таъминланганини кўрсатиш учун хизмат қиладиган мезонлардан ҳисобланади. Шу маънода, юқорида келтирилган ўтилган ушбу рақамлар кейинги йилларда халқимизнинг нафақат турмуш даражаси ошиб, аввало, ҳаётимиз сифати тобора юксалиб бораётганидан далолатдир.

Бугунги кунда хорижий мамлакатлар фирма ва компаниялари, халқаро ташкилотлар билан ўзаро ҳамкорликдаги лойиҳаларга жалб этиладиган инвестиция ва сармоялар учун давлатимиз томонидан кафолат берилмоқда. Бундай оқилона чора-тадбирларнинг самараси иқтисодий ҳамкорлик натижаларида ёрқин намоён бўлмоқда.

Биргина мисол: ўтган йили ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми эквивалентда 13,0 миллиард доллар, хорижий инвестициялар ҳажми эса 3,0 миллиард доллардан ортиқ бўлди. Шунинг 72 фоиздан зиёди ёки 2 миллиард 200 миллион доллар тўғридан-тўғри хорижий инвестициялардир. Қисқача айтганда, аввалбошда эл-юртимизнинг ўз-ўзига бўлган қатъий ишончи эндиликда бизга — Ўзбекистон давлатига ва халқига дунё аҳ-

лининг мустақам ишончи бўлиб қайтмоқда.

Мамлакатимиз раҳбари ҳар бир чиқишида турли даражадаги раҳбарлар ва жамоатчилик эътиборини қайта-қайта жалб этиб келаётган — ҳам иқтисодий ўсиш, ҳам ижтимоий ҳимоя нуқтаи назаридан баб-баравар муҳим аҳамият касб этадиган яна бир доллар масала борки, бу ҳам бўлса, бандлик муаммосидир. Бу ҳақда гап борганда, ўтган йили касб-хунар коллежларини битирган 500 мингдан зиёд йигит-қизлар ишга жойлаштирилгани энг катта ютуқларимиздан эканини алоҳида қайд этиш мақсадга мувофиқдир.

Умуман олганда, 2013 йилда 970 минг нафарга яқин киши ишга жойлаштирилган бўлиб, улардан 60,3 фоиздан ортиги қишлоқ жойларда яшайдиган юртдошларимиз ҳисобланади. Аҳолини иш билан таъминлашда кичик бизнес муҳим ўрин тутмоқда. Хусусан, ўтган йили кичик корхоналар, микрофирмалар ва яқка тартибдаги тадбиркорликни ривожлантириш эъвазига 480 мингдан ортиқ, қасаначиликни кенгайтириш ҳисобидан эса, 210 мингдан зиёд иш ўрни ташкил этилгани диққатга лойиқдир.

(Давоми иккинчи бетда)

Мамлакатимизда инсон ҳуқуқларининг устуворлиги тамойили миллий қонунчилигимизнинг асосини ташкил этади. Уни амалда изчил таъминлаш борасида тизимли ишлар амалга оширилади. Жумладан, жиноятчиликка қарши курашиш, жиноят содир этилишининг дастлабки босқичларидаёқ унинг олдини олиш ҳамда ўз вақтида тўхтатиш бўйича зарур чоралар кўриломоқда.

Yangi qonun mohiyati

Тезкор-қидирув фаолияти

унинг ҳуқуқий асослари мустақамланди

Президентимиз Ислам Каримов томонидан тақдим этилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясига мувофиқ ишлаб чиқилган "Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида"ги қонун шу мақсадга хизмат қилади. Тезкор-қидирув фаолиятини амалга ошириш принциплари, асослари, шакл ва услублари, уни олиб борадиган органлар тизими белгиланган мазкур қонун 2013 йил 25 декабрда кучга кирди.

Ушбу қонуннинг қабул қилиниши демократик дав-

латларнинг умумэтироф этилган амалиётига тўлиқ мос келади. Бу қонун, ўз навбатида, жиноят содир этилишининг дастлабки босқичларидаёқ уларнинг олдини олиш ва ўз вақтида тўхтатиш бўйича чораларнинг самарадорлигини оширади. Шунингдек, суриштирув ва дастлабки терговнинг сифатини ошириш, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг, аввало, ички ишлар идораларининг бу соҳадаги фаолияти янада либераллашувини таъминлашга хизмат қилади.

(Давоми учинчи бетда)

Qonun ijodkorligi

Хусусийлаштириш тартиб-таомиллари

бу борадаги қонун ҳужжатлари янада такомиллаштирилмоқда

Мамлакатимизда истиқлолнинг илк йилларидаёқ бозор иқтисодиётининг асосларини, авваломбор,

қонунчилик базасини шакллантириш, хусусийлаштиришга шароит яратишга алоҳида эътибор қаратилди. Бу борада "Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида"ги қонун муҳим аҳамият касб этади.

Мазкур қонун асосида хусусийлаштиришга кенг йўл очилиб, натижада юртимизда тадбиркорлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Шунга асосан 1991-2009 йиллар-

да хусусийлаштиришнинг ҳуқуқий ва институционал асосларига бир неча марта жиддий ўзгартиришлар киритилди.

(Давоми учинчи бетда)

Huquqiy ma'rifat

Ахлоқ тузатиш ишлари

ушбу жазо чораси қандай тартибда қўлланилади?

Маълумки, қонунда белгиланган жазо жиноят содир этишда айбдор деб топилган шахсга нисбатан давлат номидан суд ҳукми билан қўлланилади. Албатта, жазо маҳкумни қонунда назарда тутилган муайян ҳуқуқ ва эркинликлардан маҳрум қилиш ёки уларни чеклашдан иборат мажбурият чораси ҳисобланади.

(Давоми учинчи бетда)

Мамлакатимизда фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатлари изчиллик билан муҳофаза этилаётгани жамиятимизда тинчлик-осойишталик, ҳамжиҳатлик ва қонун устуворлигини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда.

Qonun ko'magi

Меҳнат ҳуқуқлари ҳимояси

суд орқали самарали таъминланмоқда

Бу борада адлия идоралари томонидан ҳам кўламли ишлар амалга оширилаётганини алоҳида таъкидлаш жоиз.

Хусусан, ўтган йил Сурхондарё вилояти адлия бошқар-

маси томонидан фуқароларнинг манфаатини кўзлаб, фуқаролик ишлари бўйича судларга 6 550 000 сўмлик даъво аризалари киритилди.

(Давоми иккинчи бетда)

Insonparvarlik tamoyillari

Бағрикенглик улугъ фазилят

Бағрикенглик, кечиримлик халқимизга хос улугъ қадриятлар сирасига киради. Бундай тамойиллар истиқлол йилларида миллий қонунчилигимизга ҳам сингдирилгани фуқаролар манфаатига хизмат қилмоқда. Президентимиз тақдирномасига мувофиқ, Олий Мажлис Сенати томонидан "Ўзбекистон Республикаси Конституцияси қабул қилинганлигининг йигирма бир йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида"ги қарорининг эълон қилиниши фикримизнинг ёрқин далилидир.

Мазкур қарорда аёллар, жиноят содир этган вақтда 18 ёшга тўлмаган шахслар, 60 ёшдан ошган эркаклар, чет давлат фуқаролари, эҳтиётсизлик туфайли жиноят содир этганлар, ижтимоий хавфи катта бўлмаган ёки унча оғир бўлмаган жиноят содир этгани учун биринчи марта ҳукм қилинганлар жазодан озод этилиши белгиланган.

(Давоми иккинчи бетда)

(Давоми. Бошланиш биринчи бетда)

Давлатимиз раҳбари қайд этганидек, ҳозирда мамлакатимиз янги ички маҳсулотнинг қарийб 55,8 фоизи аини шу соҳада ишлаб чиқарилмоқда. Ваҳоланки, 2000 йилда бу кўрсаткич 31 фоиздан иборат бўлган. Энг муҳими, кичик бизнес иқтисодиётидаги янгиликларни тез қабул қилади ва бозор талабларига мослашиб, тез ўзгара олиши имкониятига эга.

Шу жиҳатдан, 2014 йилги иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор вазифалари ва йўналишлари сифатида жорий йилда юртимизда инвестиция ва ишбилармонлик муҳитини янада яхшилаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантириш зарурлиги алоҳида белгилаб кўйилди. Бу, ўз навбатида, янги иш ўринлари ташкил этиш ва аҳолининг иш билан бандлигини таъминлаш йўналишида ҳам катта натижаларга эришиш имконини туғдиради.

Олий Мажлис томонидан қарийб беш йилдан бундан бандлик бўйича ҳар йили алоҳида дастур қабул қилиниб, унинг ижроси таъминлаб келинмоқда. Жорий йилда қабул қилинган дастурнинг ижроси бўйича парламент назоратини амалга оширишда давлатимиз раҳбарининг бу борадаги талаблари устувор аҳамият касб этди.

Демак, фуқароларимизни, шу жумладан, янги касб-хунар эгаллаётган ёшларимизни иш билан таъминлаш — бу бевосита инсон ҳуқуқларини таъминлашга киради. Бу, ўз навбатида, наинки иқтисодий, ижтимоий, ҳуқуқий, аини чоғда, маънавий аҳамиятга молик масаладир.

Президентимиз ташаббуси билан 2014 йилнинг мамлакатимизда **"Соғлом бола йили"** деб эълон қилинган замирида ҳам бу борадаги ислохотлар самарадорлигини навабатида янги босқичга, янада юксак даражага кўтаришдек катъий мақсад мужассамдир. Давлатимиз раҳбари Конституциямиз қабул қилинганнинг 21 йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги маърузасида соғлом боланинг дунёга келиши, бақувват бўлиб ўсиб-улғайиши билан боғлиқ энг муҳим омиллар ва ҳал қилувчи мезонларга алоҳида тўхтади.

Бир сўз билан айтганда, "Соғлом бола йили"нинг асосий мақсад ва вазифалари ҳақида гап бора экан, **"Фарзандлари соғлом юрт қурадли бўлур, қудратли элнинг фарзандлари соғлом бўлур"** деган ҳикматли иборатга алоҳида эътибор қаратилгани беҳиз эмас.

Зотан, йигирма икки йиллик янги тарихимизда мустақилликка эришиш, Ўзбекистонимизнинг ривожланган демократик давлатлар қаторига кириши, жаҳон майдонида муносиб оғру топишида, бошқа мезонларни инкор этмаган ҳолда, Президентимиз таъкидлаганидек, энг муҳим омил — бу ҳам жисмоний, ҳам маънавий жиҳатдан соғлом, ҳеч кимдан кам бўлмадан, бошини баланд кўтариб яшайдиган, Ватанимизнинг тақдирини ва келажаги учун масъулиятни ўз зиммасига олишга, халқимиз интилаётган келажаги буюк давлатни барпо этишга қодир бўлган баркамол авлодимиздир.

Ана шу аён ҳақиқатни эл-юртимиз чуқур англаб, юрагидан, қалбидан ўтказиб, кенг қўллаб-қувватламоқда. Бинобарин, Конституциямиз негизига қўйилган талаб ва қоидаларга тўлиқ

тарбия ўчоғи, эзгулик бешиги, урф-одатлар, айна ва қадриятлар эъозланадиган халқлик маскан сифатида эътироф этиб келинади. Зотан, фуқаролик жамиятининг ноёб ва бетакрор миллий демократик институти бўлмиш маҳаллалар фақат бизнинг халқимиз турмуш тарзига, жамиятимиз ҳаётигагина хос миллий демократия мактабидир.

Бу ҳақда сўз борар экан, 2013 йил ноябрь-декабрь ойларида мамлакатимизда фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайлови бўлиб ўтгани хусусида қисқача тўхталиш ўринли, деб ҳисоблаймиз. Ушбу сайловларда 9756 нафар фуқаролар йиғини раиси (оқсоқоли) лавозимларига 32292 нафар номзод, яъни бир ўринга ўрта ҳисобда 3,3 номзод кўрсатилди. Шу тариқа

коралик, муқобиллик ва тенг сайлов ҳуқуқини таъминлади. Сайловлар фуқароларнинг сиёсий фаоллиги янада ошганини намойиш қилди.

Аслида ҳам, истиқлол йилларида одамларимизнинг дунёқароши ва кайфияти, фикру зикри, уларнинг ҳаётга, ўз меҳнати натижасига муносабати тубдан ўзгариб, сиёсий онги, ҳуқуқий маданияти юксалиб бораётди. Бинобарин, мамлакатимизда замонавий демократик жамият қарор топмоқда ва изчил ривожланмоқда. Иқтисодиётимиз барқарор сурьатлар билан ўсмоқда. Ватанимизнинг халққаро майдондаги оғру-эътибори тобора ортиб бормоқда.

Фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) ва уларнинг маслаҳатчилари сайлови якунлари шуни кўрсатадики, мамлакатимизда аҳолининг

Insonparvarlik tamoyillari**Бағрикенглик улғу фазилат****(Давоми. Бошланиш биринчи бетда)**

Амнистия актига асосан қасддан содир этган оғру жинояти учун ўн йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилишга ҳукм қилинганларнинг ўталмай қолган жазо муддати учдан бир қисмига, ўн йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум этишга ҳукм қилинганларнинг ўталмай қолган жазо муддати эса, тўртдан бир қисмига қисқартирилиши белгиланганлиги суд-ҳуқуқ соҳасида олиб борилаётган ислохотларда инсонпарварлик тамойили устувор эканлигидан далолат беради.

Шу ўринда маълумотларга эътибор қаратсак, жиноят ишлари бўйича Фарғона шаҳар суди томонидан амнистия эълон қилинган кундан 2014 йилнинг 1 январига қадар жами 91 нафар шахсга нисбатан 76 та жиноят иши амнистия актига асосан тугатилди. Мисол учун Т.Дёмна 2013 йил 30 август кунини соат 17⁰⁰ ларда Фарғона шаҳар, Алишер Навоий номи кўчадаги уйда турмуш ўртоғи Д.Кузнецов билан спиртли ичимлик истеъмол қилгани ва улар арзими сабаб туфайли ўзаро жанжаллашиб қолишди. Спиртли ичимлик таъсиридан маст бўлган Т.Дёмна Д.Кузнецовнинг бошига стул билан уриб, турмуш ўртоғига оғру тан жароҳати етказди. Д.Кузнецов эса, олган тан жароҳати натижасида воқеа жойида ҳаётдан кўз юмади.

Мазкур ҳолат юзасидан ўтказилган судга оид тиббий экспертиза ҳулосасида Д.Кузнецовда очик мия шикасти, бошдаги асос суягининг синиши, бош мия пардасининг геморрагик лат ёйиши ва эзилши аниқланган бўлиб, бу жароҳатлар оғру шикастлар тоифасига кириши кўрсатилган.

Дастлабки тергов органи томонидан Т.Дёмнанинг қилмиши Жиноят кодексининг 104-моддаси 3-қисми "д" банди билан тўғри малака-

ланган. Аниқроқ айтганда, гарчанд айбдор турмуш ўртоғини ўлдиришга қасд қилмаган бўлса-да, унинг баданга оғру шикаст етказишга қаратилган хатти-ҳаракати натижасида жабрланувчи ҳаётдан бевақт кўз юмган.

Жиноят ишини судда қўриш жараёнида судланувчи Т.Дёмна судга ариза тақдим қилиб, унга нисбатан амнистия тўғрисидаги қарорни қўллаб, жиноят ишини тугатишни сўраган.

Суд Фарғона шаҳар прокурорининг судланувчи Т.Дёмнанинг жиноят ишини амнистия актига асосан тугатиш ҳақидаги ҳулосасини тинглаб, судланувчининг қилмишида жабрланувчини ўлдиришга қаратилган қасд бўлмаганини инобатга олиб, жиноят ишини амнистия актига асосан тугатиш лозим, деган тўхтамга келди.

Зотан мазкур қарорнинг 1-банди "а" кичик бандига кўра, содир этган жиноятлари учун судланган аёллар қўриқ қарорининг 8-бандида кўрсатилган чеклашларни ҳисобга олган ҳолда жазодан озод қилиниши, қарорнинг 6-бандида эса, қарорнинг 1 ва 2-бандларида қайд этилган шахслар томонидан содир этилган жиноятлар юзасидан олиб борилаётган барча ишлар тугатилиши лозимлиги белгиланган.

Ҳулоса қилиб айтганда, амнистия акти қилиб-билмай жиноятга қўл урган, лекин қарорнинг оқибатини ўз вақтида англаб етган, қилмишидан чин кўнгилдан пушаймон бўлиб, хатосини тугатишга ҳаракат қилган шахслар учун берилган катта имкониятдир. Қўллаб-қувватлашимиз тақдирини ижобий ўзгаришлар ясашга хизмат қилаётган амнистия акти халқимизга хос бағрикенглик ва кеңиримликнинг ёрқин намунасидир, десак, янглишмаймиз.

Олимжон Юлдашев,
жиноят ишлари бўйича
Фарғона шаҳар судининг
судьяси

Etirof**Тараққиёт ва фаровонлик — инсон ҳуқуқларини таъминлаш кафолати**

194 та шахарча, 1293 та кишлоқ, 157 та овул, 8112 та маҳаллада сайлов муқобиллик асосида бўлиб ўтди. Йиғинларнинг раислари этиб сайланган 9756 нафар фуқаронинг 5473 нафари, яъни 56,1 фоизи олий маълумотга эга бўлиб, асосан педагоглар, иқтисодчилар, муҳандислардан иборат.

Бунинг аҳамияти шундаки, олий маълумотли маҳалла оқсоқоли, авваламбор, ислохотларнинг бугунги босқичи талабларини чуқур англашда, зиммасига юкланган масъулиятли вазифаларни тўлақонли бажаришда, маҳалла аҳли ўртасида зарур тарғиб-тўшутириш ишларини таъсирчан ва самарали тарзда олиб боришда муайян тажрибага эгадир.

Бу галги сайловларда сайланган маҳалла раисларининг 1310 нафари (13,4 фоизи) хотин-қизлар бўлиб, ушбу кўрсаткичнинг сайловдан-сайловга ўсиб бораётгани диққатга сазовордир. Хусусан, раис этиб сайланган хотин-қизлар 2006 йилда 9,9 фоизи, 2008 йилда 11,5 фоизи, 2011 йилда эса 12,7 фоизи ташкил этган.

Шунингдек, сайловларда фуқаролар йиғинлари раисларининг (оқсо-

турли ижтимоий ва социал гуруҳлари манфаатларини ифодаловчи, юртимизда шаклланаётган очик фуқаролик жамиятининг асосий институти нифузи ҳамда таъсирини кучайтириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда.

Истиқлол йилларида мамлакатимизни демократик янгилаш жараёнида фуқаролик институтининг роли ва аҳамиятини кучайтиришга, фуқароларнинг энг муҳим социал-иқтисодий муаммоларини ҳал этишга қаратилган 200 дан ортиқ қонун ҳужжатлари қабул қилинганлиги диққатга сазовордир.

Кейинги йилларда фуқаролик жамияти институти тизимида нодавлат нотижорат ташкилотларининг нафақат сонини ошириш, балки уларнинг ўрни ва аҳамиятини тобора кучайтириш, фаолиятини изчил ривожлантириш, мустақил иш юритиши ва чинакам мустақиллигини таъминлашга қаратилган "Нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятининг кафолатлари тўғрисида"ги, шунингдек, "Жамоат фондини тўғрисида"ги, "Ҳомийлик тўғрисида"ги қонунларнинг қабул қилиниши муҳим аҳамият касб этди.

Шу ўринда Президентимиз томонидан тақдим этилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси ҳақида тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Чунки ўз моҳият-эътиборига кўра, узоқ муддатга мўлжалланган миллий стратегик дастур ҳисобланувчи ушбу Концепция юртимизда амалга оширилаётган демократик янгилаш ва модернизация жараёнининг қонуний ҳамда мантиқий давомидир.

Концепцияда бугунги глобаллашув замонида, дунё шиддат билан ўзгариб бораётган бир шароитда ўзаро узвий боғлиқ бўлган сиёсий ва иқтисодий ислохотлар, давлат ҳокимияти ва бошқаруви тизимини демократлаштириш ва эркинлаштириш, суд ҳокимиятининг мустақиллигини, сўз ва ахборот эркинлигини, сайлов эркинлигини таъминлаш, сайлов тизимини тақомиллаштириш, фуқаролик жамиятини ривожлантириш бўйича устувор вазифалар белгилаб берилган.

Мамлакатимизда фуқаролик жамиятини ривожлантиришда Олий Мажлис Қонунийлик палатаси ва Сенат Кенгашларининг "Нодавлат нотижорат ташкилотларини, фуқаролик жамиятининг бошқа институти кўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қўшма қарори алоҳида аҳамиятга эга бўлди.

Ўз навбатида, Олий Мажлис ҳузурида Нодавлат нотижорат ташкилотлари ва фуқаролик жамиятининг бошқа институти кўллаб-қувватлаш Жамоат фонди ҳамда ушбу

турли ижтимоий ва социал гуруҳлари манфаатларини ифодаловчи, юртимизда шаклланаётган очик фуқаролик жамиятининг асосий институти нифузи ҳамда таъсирини кучайтириш борасида салмоқли ишлар амалга оширилмоқда.

Истиқлол йилларида мамлакатимизни демократик янгилаш жараёнида фуқаролик институтининг роли ва аҳамиятини кучайтиришга, фуқароларнинг энг муҳим социал-иқтисодий муаммоларини ҳал этишга қаратилган 200 дан ортиқ қонун ҳужжатлари қабул қилинганлиги диққатга сазовордир.

Кейинги йилларда фуқаролик жамияти институти тизимида нодавлат нотижорат ташкилотларининг нафақат сонини ошириш, балки уларнинг ўрни ва аҳамиятини тобора кучайтириш, фаолиятини изчил ривожлантириш, мустақил иш юритиши ва чинакам мустақиллигини таъминлашга қаратилган "Нодавлат нотижорат ташкилотлари фаолиятининг кафолатлари тўғрисида"ги, шунингдек, "Жамоат фондини тўғрисида"ги қонунларнинг қабул қилиниши муҳим аҳамият касб этди.

Шу ўринда Президентимиз томонидан тақдим этилган Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси ҳақида тўхталиб ўтиш мақсадга мувофиқдир. Чунки ўз моҳият-эътиборига кўра, узоқ муддатга мўлжалланган миллий стратегик дастур ҳисобланувчи ушбу Концепция юртимизда амалга оширилаётган демократик янгилаш ва модернизация жараёнининг қонуний ҳамда мантиқий давомидир.

Концепцияда бугунги глобаллашув замонида, дунё шиддат билан ўзгариб бораётган бир шароитда ўзаро узвий боғлиқ бўлган сиёсий ва иқтисодий ислохотлар, давлат ҳокимияти ва бошқаруви тизимини демократлаштириш ва эркинлаштириш, суд ҳокимиятининг мустақиллигини, сўз ва ахборот эркинлигини, сайлов эркинлигини таъминлаш, сайлов тизимини тақомиллаштириш, фуқаролик жамиятини ривожлантириш бўйича устувор вазифалар белгилаб берилган.

Мамлакатимизда фуқаролик жамиятини ривожлантиришда Олий Мажлис Қонунийлик палатаси ва Сенат Кенгашларининг "Нодавлат нотижорат ташкилотларини, фуқаролик жамиятининг бошқа институти кўллаб-қувватлашни кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қўшма қарори алоҳида аҳамиятга эга бўлди.

Акмал САИДОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлиси Қонунийлик палатаси
Демократик институти,
нодавлат ташкилотлар ва
фуқароларнинг ўзини ўзи
бошқариш органи раиси

мос келадиган, дунё ҳамжамиятида "Ўзбек модели" деб ном қозongan, мамлакатимизни ислох этиш ва модернизация қилиш йўли нақадар тўғри эканини бугун ҳаётнинг ўзи тасдиқлаб бермоқда.

Соғлом бола тарбиясида маҳалла ва ижтимоий тузилмаларнинг катта ўрни ва таъсири бор. Шу нуқтаи назардан қараганда, "Соғлом бола йили"да маҳалла оқсоқоллари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, маҳалла посбонларининг масъулиятини янада ортади. Бинобарин, маҳалла инсонни жамият билан бирга яшашга ўргатадиган, шу руҳда тарбиялайдиган бекиёс ижтимоий макондир.

Маҳаллалар қадимдан юртимизда

колларининг) 99 минг 618 нафар маслаҳатчи сайланди. Уларнинг 44 минг 428 нафари (44,6 фоизи) олий маълумотли бўлса, 30 минг 665 нафари (30,8 фоизи) хотин-қизлардир.

Бу сайловларда фуқаролар йиғинлари раислари (оқсоқоллари) таркиби анча ўзгарди, яъни уларнинг 46,6 фоизи ушбу лавозимга биринчи марта сайланди. Маслаҳатчи ўртасида бу кўрсаткич 47,2 фоизни ташкил этди.

2013 йилда 22 та тақрорий сайлов ўтказилди. Бу кўрсаткичнинг ўтган галги сайловлардаги кўрсаткичларга нисбатан кескин камайгани тегишли таъйенгарлик ишлари самарали бўлганидан далолат беради. Энг муҳими, жамоатчилик вакилларининг сайлов жараёнида кенг иштирок этгани ош-

Qonun ko'magi**суд орқали самарали таъминланмоқда****(Давоми. Бошланиш биринчи бетда)**

Шундан судлар томонидан кўриб чиқилган 5 та давво аризаси қаноатлантирилди, суднинг ҳал қилув қарорига кўра, бевосита мансабдор шахслардан фуқароларга 2 900 000 сўм моддий зарар ва 1 700 000 сўм маънавий зарар ундириб берилди.

Шу ўринда мисолларга эътибор қаратсак, Б.Ўтаевнинг ишдан ноқонуний бўшатирилганлиги тўғрисидаги мурожаати ўрганиб чиқилди ва фуқаролик ишлари бўйича Термиз туманлараро судига давво аризаси киритилди. Суднинг ҳал қилув қарори билан Б.Ўтаевнинг меҳнат муносабатларига оид ҳуқуқи тикланди ҳамда жа-
вобгардан унинг фойдасига мажбурий бекор юрган вақти учун 3 425 919 сўм иш ҳақи ҳамда 489 000 сўм маънавий зарар ундирилди.

Бундан ташқари М.Мисированинг Термиз шаҳар ҳокимлигига ёзган мурожаати

белгиланган тартибда кўриб чиқилмай эътиборсиз қолдирилган. Шу боис адлия бошқармаси масъул шахсларга нисбатан маъмурий жавобгарликни таъминлашни мақсадида фуқаролик ишлари бўйича Сурхондарё вилояти судига давво аризаси киритилди. Суднинг ҳал қилув қарори билан масъул ходим Ҳ.Чориевга маъмурий жазо белгиланган ва М.Мисированинг фойдасига маънавий зарар ундирилди.

Ҳулоса қилиб айтганда, фуқароларнинг яшаш, меҳнат қилиш, дам олиш каби шахсий ҳуқуқ ва эркинликлари ҳимояси кафолатлари қонунийлигини мустахкамланган бўлиб, уларни амалда таъминлаш борасида юртимизда изчил чора-тадбирлар рўйбга чиқарилмоқда.

Шухрат НАЗАРОВ,
Сурхондарё вилояти адлия
бошқармаси Инсон
ҳуқуқларини ҳимоя қилиш
бўлими бошлиғи

(Давоми. Бошланиши биринчи бетда)

Мазкур қонун кучга киргунга қадар амал қилган тезкор-қидирув фаолиятини тартибга солувчи қонун ҳужжатларида тезкор-қидирув фаолиятига оид умумий нормаларгина белгиланган бўлиб, тезкор-қидирув хусусиятидаги тадбирларни амалга ошириш принциплари, шунингдек, бундай тадбирларни ўтказишнинг механизми ва тартиби аниқ белгиланмаган эди. Бу эса, соҳани тартибга солувчи махсус қонун ҳужжатини қабул қилишни тақозо этди.

Кучга кирган янги қонунда тезкор-қидирув фаолиятининг асосий вазифалари аниқ баён этилган. Инсон ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг мол-мулкни ҳимоя қилиш, шахс, жамият ва давлат манфаатлари хавфсизлигини таъминлаш соҳанинг асосий вазифаси этиб белгиланди. Жиноятларнинг олдини олиш, шахс, жамият ва давлат хавфсизлигига таҳдид солаётган шахслар, ҳодисалар, ҳаракатлар ёки ҳаракатсизликлар ҳақида ахборот тўплаш ҳам шулар жумласига кириди.

Тезкор-қидирув фаолиятининг асосий принциплари - қонунийлик, инсон ҳуқуқ ва қонуний манфаатларининг устуворлиги, ошқо ва ношқоқроқ усуллар уйғунлигидан иборатдир.

Қонуннинг 10-моддасига биноан мамлакатимизда тезкор-қидирув фаолиятини Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлигининг, Миллий хавфсизлик хизматининг, Давлат бошхона кўмитасининг, Бош

Yangi qonun mohiyati

Тезкор-қидирув фаолияти

унинг ҳуқуқий асослари мустаҳкамланди

прокуратура ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментининг органлари амалга оширади. Бошқа давлат органлари, шунингдек, юридик ва жисмоний шахслар томонидан тезкор-қидирув фаолиятини амалга ошириш тақиқланади.

Бу орқали юқорида номи зикр этилган органларнинг тезкор-қидирув фаолияти соҳасидаги мақоми аниқ белгиланди. Шу билан бирга, уларнинг ҳуқуқлари кафолатлари ҳамда мажбуриятлари мустаҳкамланди.

Тезкор-қидирув тадбирларининг турлари ва уларни ўтказиш тартиби маълумотлар тўплаш, қийсий текширув учун намуналар йиғиш, предметлар ва ҳужжатларни текшириш, тезкор кузатув, хабарларни назорат қилиш, телефонлар ва бошқа сўзлашув курилмалари орқали олиб бориладиган сўзлашувларни эшитиш, тезкор эксперимент кабилардан иборатдир. Бундай тадбирларни амалга ошириш учун жиноят ишининг мавжудлиги, суриштирув, тергов

органларининг ёзма топшириғи, прокурорнинг кўрсатмаси ва топшириғи кабилар асос бўлади.

Ёзишмалар, телефон орқали сўзлашувлар ва бошқа сўзлашувлар, почта жўнатмалари, телеграф хабарлари ҳамда алоқа тармоқлари орқали узатиладиган хабарлар сир сақлашни ҳуқуқини, шунингдек, уй-жой дахлсизлиги ҳуқуқини чекловчи тезкор-қидирув тадбирлари ўтказилишига прокурор санкцияси орқали йўл қўйилади.

Кечиктириб бўлмайдиган ҳолларда, юқоридаги каби тезкор-қидирув тадбирларини ўтказишга тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи орган раҳбарининг асосланган қарори асосида йўл қўйилади. Прокурор бу ҳақда йигирма тўрт соат ичида албатта, хабардор қилинади.

Тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларнинг фуқаролар ҳаёти, соғлиғи, юридик ва жисмоний шахсларнинг мол-мулк ҳамда қонуний манфаатларини хавф остига қўядиган, шунингдек, инсон шаъни ва кадр-қимматини камситадиган ҳаракатлар (ҳаракатсиз-

лик) содир этиши қонун асосида тақиқланади. Бу меъёр мамлакатимизда инсон ҳуқуқлари устуворлиги, унинг олий қадрият сифатида эъозланишининг яна бир далилидир.

Шуни таъкидлаш керакки, тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органлар ходимларини ва бундай фаолиятни амалга оширишга кўмаклашадиган шахсларни, шунингдек, уларнинг оила аъзоларини ижтимоий-ҳуқуқий жиҳатдан ҳимоя қилиш масаласига янги қонунда алоҳида ўрин берилган. Жумладан, уларга қонун ҳужжатларига мувофиқ ижтимоий имтиёзлар берилади. Уларнинг ўзи ҳамда оила аъзолари хавфсизлигини таъминлаш мақсадида махсус чора-тадбирлар назарда тутилди.

Тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органларга кўмаклашадиган шахслар давлат ҳимоясида бўлади. Бундай шахслар тезкор-қидирув фаолияти учун ажратилган маблағлар ҳисобидан белгиланган миқдорларда тақдирланиш ҳуқуқига эга.

Тезкор-қидирув фаолияти самарадорлигини янада ошириш мақсадида соҳада қонунларнинг ижро

этилиши устидан назорат олиб борилади. Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ва унга бўйсунувчи прокурорлар тезкор-қидирув фаолиятини амалга оширувчи органлар томонидан қонунларнинг ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади.

Мухтасар айтганда, "Тезкор-қидирув фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонуни ушбу соҳани тартибга солувчи пухта ҳуқуқий асосдир. Шу билан бир қаторда, ушбу қонун жиноятчиликка қарши курашиш ва унинг олдини олиш бўйича чораларнинг самарадорлигини, шунингдек, суриштирув ва дастлабки терговнинг сифатини янада оширишга хизмат қилади. Энг муҳими, тезкор-қидирув хусусиятидаги тадбирларни ўтказишда фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш ҳамда қонунийликка риоя қилишнинг реал ҳуқуқий кафолатлари янада мустаҳкамланди.

Эркин ХАЙИТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Амалдаги қонун ҳужжатлари мониторинги институти бўлим бошлиғи

(Давоми. Бошланиши биринчи бетда)

Кейинги йилларда хусусийлаштиришнинг янги механизми амалда жорий этилган ушбу қонунни янада тақомиллаштириш заруратини юзага келтирди. Бугунги кунда давлат мулкни хусусийлаштиришнинг турли механизми ва тартиб-таомилларини тартибга солувчи 80дан ортқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар мавжуд бўлиб, уларнинг кўпчилигида амалдаги

жараёнининг ўзига хос хусусиятларини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Шунингдек, қонун лойиҳасида соҳага оид терминлар аниқлаштирилди. Жумладан, "хусусийлаштириш", "инвестициявий мажбуриятлар" ва "ижтимоий мажбуриятлар" тушунчаларига таъриф берилди.

Қонун лойиҳасида давлат мулкнинг барча турларини хусусийлаштириш объектиларини сифатида, давлат мулкни, шу жумладан, унинг айрим

Qonun ijodkorligi

Хусусийлаштириш тартиб-таомиллари

бу борадаги қонун ҳужжатлари янада тақомиллаштирилмоқда

қонунда мавжуд бўлмаган янги меъёрлар ўрнатилган. Шунингдек, амалдаги қонуннинг баъзи меъёрлари мамлакатимиз иқтисодиётини ислоҳ этишининг замонавий стратегиясига мос келмайди.

Шу боис давлатимиз раҳбарининг 2011 йил 14 январьдаги "Демократик бозор ислохотларини чуқурлаштириш ва иқтисодиётни либераллаштириш соҳасидаги "Мамлакатда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш Концепцияси"нинг устувор йўналишларини амалга ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги Фармойишига мувофиқ янги таҳрирдаги "Хусусийлаштириш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси ишлаб чиқилди.

Айтиш керакки, айни кунларда Олий Мажлис Қонунчилик палатасида "Хусусийлаштириш тўғрисида"ги қонун лойиҳаси иккинчи ўқишда қизғин муҳокама этилмоқда.

Янги таҳрирдаги "Хусусийлаштириш тўғрисида"ги қонун лойиҳасини тайёрлашдан кўзланган асосий мақсад иқтисодиётда хусусий секторнинг улушини янада кўпайтириш, хусусийлаштиришга оид битимларнинг очиқ-ошқоралигини таъминлаш, потенциал инвесторларнинг барча тоифаларига бир хил қўлайликлар яратишга қаратилган. Хусусийлаштиришнинг янги босқичи хусусиятларини инобатга олган ҳолда уни ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишда ҳам ушбу қонун лойиҳаси муҳим ўрин тутди.

Бундан ташқари ушбу қонун лойиҳаси хорижий давлатлар тажрибаси афрофица ўрганиб, шунингдек, миллий қонунчилик ва хусусийлаштириш

турларининг хусусиятларини инобатга олган ҳолда хусусийлаштириш шартлари ва усуллари, мажбуриятларни қабул қилиш, иқтисодий, ижтимоий мақсадлардаги объектиларни хусусийлаштиришдан кейинги даврда фаолият кўрсатишни белгилувчи юклатишларни қўйиш шартлари, давлат хусусийлаштириш дастурларини тайёрлаш ва қабул қилиш жараёнлари аниқлаштирилиб берилмоқда.

"Хусусийлаштириш тўғрисида"ги қонун лойиҳасининг қабул қилиниши муносабати билан хусусийлаштириш, давлат мулкни бошқариш ва бозор инфраструктураси ташкилотларининг фаолиятини тартибга солувчи 18 та қонунот ҳужжатига ўзгаришлар ва қўшимчалар киритилиши таллаб этилади. Ишлаб чиқилган қонун лойиҳаси ижтимоий манфаатлар соҳасида турган мулкни хусусийлаштириш жараёнини сезиларли тарзда яхшилайти ва хусусийлаштириш тўғрисидаги қонун ҳужжатларида мавжуд бўлган камчиликларни тўлдирди. Хусусийлаштириш шартлари ва усуллари субъектив ёндашув билан танлашдан воз кечиши имкон яратди. Хусусийлаштириш тартиб-таомилларининг иштирокчилари ҳуқуқ ва мажбуриятларини тўлиқ ҳажмда белгиланди.

Ушбу қонуннинг қабул қилиниши хусусийлаштириш жараёнини янада чуқурлаштиришга, сифат кўрсаткичларини янада яхшилашга, давлат мулкни бошқариш соҳасидаги қонун ҳужжатларининг уйғунлашишига шaroит яратди.

Олимжон УСАРОВ,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати

Huquqiy ma'rifat

Ахлоқ тузатиш ишлари

ушбу жазо чораси қандай тартибда қўлланилади?

(Давоми. Бошланиши биринчи бетда)

Шунингдек, жазо маҳкуми ахлоқан тузатиш, унинг жиноий фаолиятини яна давом эттиришига тўсқинлик қилиш ҳамда бошқа шахслар янги жиноят содир этишининг олдини олиш мақсадида қўлланилади.

Миллий қонунчилигимизда жарима, муайян ҳуқуқдан маҳрум қилиш, ахлоқ тузатиш ишлари, хизмат бўйича чеклаш, қамоқ, интизомий қисмга жўнатиш, озодликдан маҳрум қилиш сингари жазо турлари мавжуд. Шулардан бири ахлоқ тузатиш ишлари жазосининг маҳкумга нисбатан қўлланиши ўзининг ниҳоятда самарали эканлигини кўрсатмоқда. Гап шундаки, маҳкумга нисбатан ахлоқ тузатиш ишлари жазосини қўллаш натижа-сида уни оиласидан, жамиятдан ва ижтимоий фойдали меҳнатдан ажратмаган ҳолда ҳулқ-атвори назорат остига олинади ва у ахлоқан қайта тарбияланади.

Айтиш керакки, ахлоқ тузатиш ишлари

жиноий жазо сифатида суд ҳукми билан маҳкуми меҳнатга мажбуран жалб қилишдан иборат бўлиб, иш ҳақининг ўн фоизидан ўттиз фоизигача бўлган миқдорда давлат даромади ҳисобига ўтказилади. Жазони маҳкумининг ўз иш жойи ёки мазкур жазо ижросини назорат қилувчи органлар белгилаб берадиган бошқа жойларда ўташ белгиланиб, олти ойдан уч йилгача муддатга тайинланади.

Борди-ю, шахс суд томонидан тайинланган ахлоқ тузатиш ишлари муддатининг жами бўлиб ўндан бир қисмидан кўпрогини ўташдан бўйин товласа, суд ахлоқ тузатиш ишлари жазосининг ўталмай қолган қисмини ҳудди шу муддатга озодликдан маҳрум қилиш тариқасидаги жазо билан алмаштиради.

Элдор ЭШБОЕВ,
жиноят ишлари бўйича Жиззах вилояти судининг суд мажлиси котиби

Muloqot

Газетхон савол беради...

— Айтинг-чи, никоҳ шартномаси тузиш мажбурий ҳисобланадими?

З. БАДАЛОВА,
Тошлоқ тумани

— Сизнинг бу саволингизга жавобан шуни айтиш керакки, никоҳ шартномаси тузиш ихтиёрий. Оила кодексининг 29-моддасида никоҳ шартномаси ҳақида сўз юритилган бўлиб, никоҳланувчи шахсларнинг ёки эр ва хотиннинг никоҳда бўлган даврида ва (ёки) эр ва хотин никоҳдан ажратилган тақдирда уларнинг мулкий ҳуқуқ ҳамда мажбуриятларини белгилувчи келишуви никоҳ шартномаси ҳисобланади.

Никоҳ шартномаси никоҳ давлат рўйхатига олингунга қадар ҳам, шунингдек, никоҳ даврида ҳам тузилиши мумкин.

Никоҳ давлат рўйхатига олингунга қадар тузилган никоҳ шартномаси никоҳ давлат рўйхатига олинган кундан бошлаб кучга кириди.

Никоҳ шартномаси ёзма шаклда тузилади ва нотариал тартибда тасдиқланиши лозим.

Саволга ҳуқуқшунос С.Ниёзова жавоб берди.

Бугунги кунда дунё жамоатчилигини жиддий ташвишга солаётган глобал муаммолар қаторига одам савдоси жинояти ҳам кириди. Чунки ушбу жиноят инсоннинг ор-номуси, қадр-қиммати сингари дахлсиз ҳуқуқларига путур етказиши билан хавфлидир. Шу боис ушбу иллатнинг олдини олиш, унга қарши курашиш долзарб аҳамиятга эга.

Мамлакатимизда одам савдоси билан боғлиқ жиноятларга қарши курашиш борасида изчил ишлар амалга оширилмоқда. Бу борада 2008 йил 17 апрелда "Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида"ги қонун ҳамда Президентимизнинг 2008 йил 8 июлда "Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори қа-

Transmilliy jinoyatchilik

Одам савдоси

унга қарши курашиш — долзарб масала

бул қилингани муҳим асос бўлаётди.

Бироқ ҳаётда мўмай даромад орттиришдек фарзний йўлида инсоннинг шаъни ва қадр-қимматини тажирлашдан ҳам тап тортирмайдиган айрим кимсалар ҳам учраб туради. Фикри-мизни ҳаётий мисол ёрдамида давом эттирадиган бўлсак, опа-сингил Зулайхо ва Наргиза Жумабоевалар (исм-шарифлар ўзгартрилган) ҳамда Муяссар Маширапова, Малоҳат Сафоевалар енгил-елли турмуш кечиришни, нопок йўллар билан пул топишни ўзларига касб қилиб олишганди.

Бу кимсалар ўзаро жиноий тил бириктирган ҳолда хорижий давлатларнинг

бирига йўл олишади. Улар шу ерда ҳам нопок ишларини давом эттиришади. Бегона юрда жирканч ишлар эвазига каттагина мулкий наф кўрган жиноий гуруҳ аъзолари ўзларининг чиркин ботқоғига бошқаларни ҳам тортиш режасини тузишади. Шу мақсадда улар Хоразм вилоятига келиб, хорижий давлатларнинг бирида "даромадли" иш борлигини барча таниш-билишларига маълум қилишади. Жиноий шерикларнинг алдовига учган бир гуруҳ аёллар хорижга отланишади.

Афсуски, бегона юрда улар даромадли юмушлар билан шуғулланиш ўрнига, турли хўрлиги азоб-укубат-

ларни бошдан кечиришга мажбур бўлишади. Минг бир машаққат билан ўз уйларига қайтишга эришган жабранувчилар бузилган ҳуқуқ ва манфаатларини тиклашни сўраб ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларга ариза билан мурожаат қилишади. Суд ушбу жиноят ишини афрофица кўриб чиқиб, юқорида номлари санаб ўтилган айбдорларнинг ҳар бирига нисбатан қонуний жазо тайинлади.

Урганчлик яна бир аёл Нодира Матёкубова ҳам жиноий шериклари кўмагида бир гуруҳ юртдошларини алдов йўли билан чет элга олиб беради. Уларни алдов йўли билан сотиш эвазига

мўмай даромадни қўлга киритади. Бироқ бу қинғирлик ҳам беиз кетмади. Тез орада Н.Матёкубова ва унинг шерикларининг жиноий кирдикорлари фош бўлиб қолди. Аммо дастлабки тергов чоғида унинг шерикларининг шахсини аниқлаш имкони бўлмади. Содда хотин-қизларни сотишдек қора қилмишга муккасидан кетган Нодира Матёкубова суд ҳукмига кўра узоқ йилга озодликдан маҳрум этилди.

Хулоса ўрнида шуни таъкидлаш жоизки, мўмай даромад орттиришни инсоннинг шаъни ва қадр-қимматидан устун қўйган кимсалар охир-оқибат қонун ҳолда жавоб беришга мажбур бўлади. Шундай экан, виждон амрига бўйсунган ҳолда ҳалол турмуш кечириш умр зийнати эканини ҳеч қачон унутмайлик.

Хасанбой МУХАММАДЖОНОВ,
жиноят ишлари бўйича Хоразм вилояти суди раиси вази фасини бажарувчи

Ehtiyot bo'ling, firibgar!

Панд берган фириб

Суд очерки

Ўтган йил март ойининг охириги шанбаси эди. Мунира Тошева (исм-шарифлар ўзгартрилди) ўғли Бекозод билан "Баҳор" буюм бозоридаги савдо дўкониде ўтирганди. Чамаси, соат ўн биру ўттизларда дўконга икки нотаниш йигит кириб келди.

Бири қора, иккинчиси жигар ранг куртка кийган, йигирма беш-ўттиз ёшлар чамасидаги ўрта бўйли йигитлар хўжалик моллари ва машиной техника маҳсулотларини бирин-кетин кўздан кечиришиб, телевизорлар қаршида тўхташди. Улардан бири 32 ҳамжли "LG" русумли телевизорнинг нархини сўради. "Бир миллион 250 минг сўм" деган жавобни эшитган, қора кур-

тка кийган йигит мақсадга кўчди.

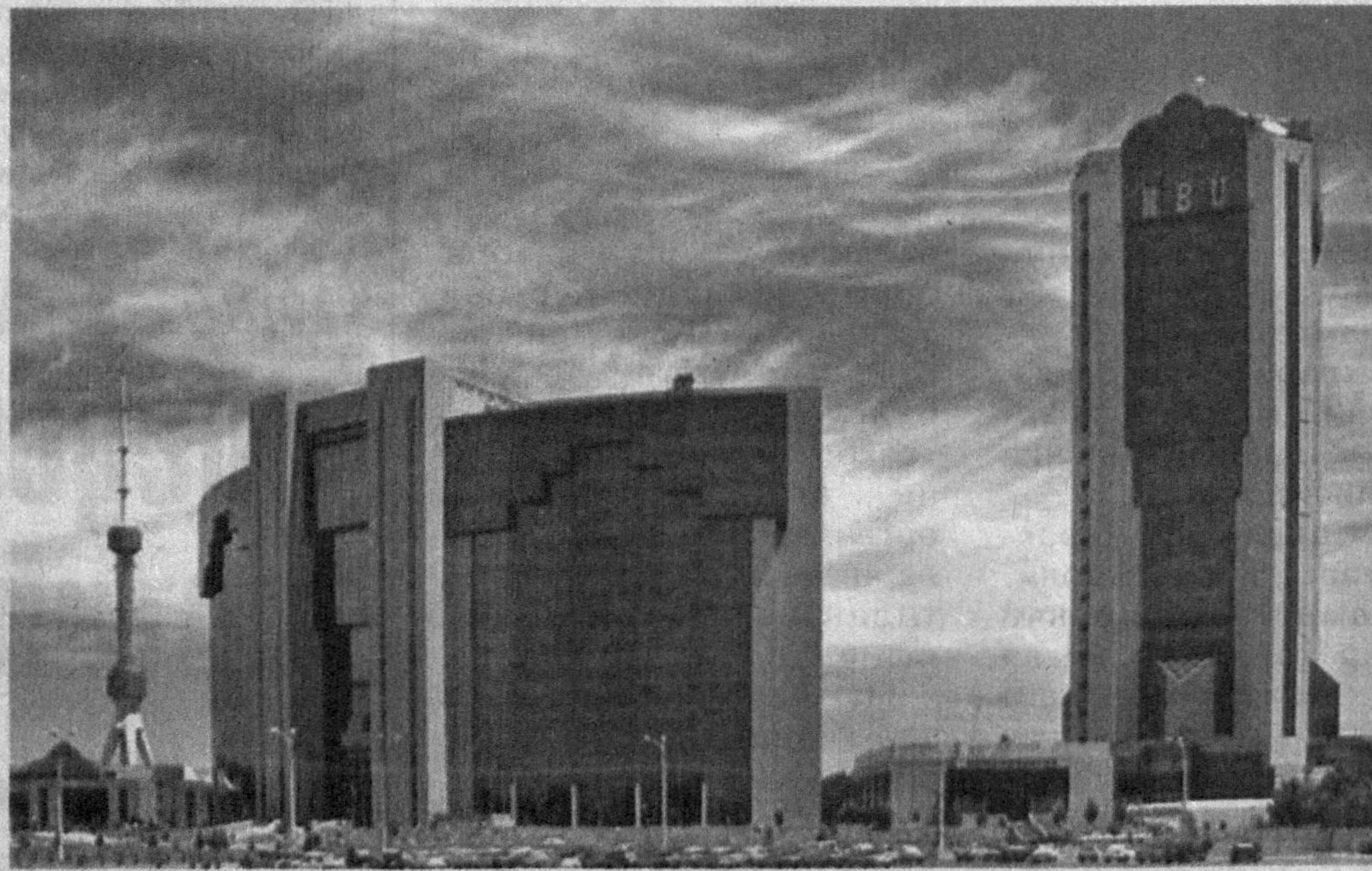
— Ёнимизда нақд пул бор, ойлик маош олганмиз, — деди у. — Агар телевизорни арзонроқ сотсангиз бир йўла иккита оламиз. "ДВД" ҳам олмақчимиз. Кейинроқ бошқа шерикларимиз ҳам шу ерга келиб телевизор харид қилишади.

Табиийки, дўкон эгаси савдоси бароридан келаётганидан қувониб кетади ва телевизорни 1 миллион 175 минг сўмга сотишини айтади. Харидорлар "LG" ва "SAMSUNG" русумли иккита телевизорни танлашади. Қора курткали харидор сотувчига аввал минг сўмлик купонрадаги пулдан 350 минг сўм санаб беради. (Давоми тўртинчи бетда)

Ўзбекистон Миллий банки

юртимиз тараққиётига қамарбаста

Мамлакатимизда банк тизимини ривожлантириш ва ислоҳ этишга доимий эътибор қаратиб келинмоқда. Натигада банкларнинг ресурс базаси кенгайиб, мустаҳкамланмоқда, улар томонидан кўрсатилаётган хизматлар сифати тобора яхшиланмоқда. 2013 йилда иқтисодийнинг реал секторига ажратилган кредитларнинг ялпи ҳажми 30 фоизга ошган ҳам шунни тасдиқлайди.

Айниқса, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликка инвестицияларни кенг жалб қилиш орқали улар фаолиятини ривожлантиришда банклар муҳим ўрин тутмоқда. Бу борада Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки ҳам самарали фаолият юритмоқда. Мазкур банк ишлаб турган корхоналарни реконструкциялаш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш ҳамда янги қувватларни ишга тушириш билан боғлиқ лойиҳаларни молиялашга доимий эътибор қаратмоқда. Айтиш жоизки, Миллий банк иқтисодий ривожланишнинг устувор йўналишларидан бири сифатида кичик ва хусусий бизнесни молиявий қўллаб-қувватлаш ишларини бир қатор йўналишларда олиб бормоқда. Жумладан, молиявий ресурслардан фойдаланиш имкониятлари соддалаштирилиб, кредитлаш ҳажмлари кенгайтирилди. Банк хизматларининг янги турлари жорий этилмоқда.

Шунингдек, хорижий инвестициялар кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасини ривожлантиришга ҳам йўналтирилмоқда. Бинобарин, унинг вазифаларидан бири бозор инфратузилмасини шакллантириш, тадбиркорлар моддий-техника, мо-

лия ресурсларидан эркин фойдаланишини таъминлаш ва мавжуд қонун ҳужжатлари базасини такомиллаштиришдан иборатдир.

2013 йилда Хитой Тараққиёт банки (ХТБ)нинг иккита кредит йўналиши доирасида умумий қиймати 29 миллион АҚШ долларини ташкил этувчи 44 та лойиҳа молиялаштирилди. Корея "Эксимбаки" йўналиши бўйича банк томонидан 13,9 миллион АҚШ долларига ҳажмидаги 14 та лойиҳа, "Ландесбанк" йўналиши бўйича жами 6 миллион евро қийматидаги 3 та лойиҳа молиялаштирилди.

Миллий банкнинг ўтган йил мобайнида кичик бизнес субъектларига миллий валютада ажратган кредитлари ҳажми 1040,4 миллиард сўмни ташкил қилди. Банк кредит портфели 2014 йил 1 январь ҳолатига кўра, 6822,3 миллиард сўмни ташкил этди.

Ҳақини бўлиб тўлаш шарти билан усуналар сотиб олиш, саноат ва ишлаб чиқариш қувватлари ёки компанияларни модернизациялаш ҳамда кенгайтириш, жумладан, импорт хомашё ва материаллар сотиб олиш

"Бизнес" масъулияти чекланган жамиятига 625 минг 600 АҚШ доллари миқдорига кредит ажратди. Корхона ушбу кредит ёрдамида Хитойдан шоколад маҳсулотлари ишлаб чиқариш учун замонавий ускуна сотиб олди. Бу ускуна ҳам мағизли, ҳам мағизсиз шоколад маҳсулотлари тайёрлаш ҳамда ишлаб чиқаришни кенгайтириш имконини бермоқда.

Миллий банкнинг Қорақалпоғистон бўлими "Астурлобия" хўжалигига 170 минг АҚШ доллари миқдорига кредит ажратган. Қорақалпоғистон Республикасининг Беруний шаҳридаги истироҳат боғи учун кўнгилочар ўйинлар ташкил қилиш билан шуғулланувчи бу хўжалик аҳолининг маданий ҳордиқ чиқаришини яхши йўлга қўйишга ҳаракат қилмоқда. Бунда кредит ёрдамида сотиб олинган замонавий аттракционлар муҳим ўрин тутди.

Шунингдек, Миллий банкнинг Як-касарой филиали "Makiz Baraka" масъулияти чекланган жамиятига Хитойдан буғдойнинг юмшоқ ва қаттиқ навларидан олинган ундан кўплаб турдаги макарон маҳсулотлари ишлаб чиқаришга мўлжалланган автоматлаштирилган линия сотиб олиш учун 170 минг АҚШ доллари миқдорига кредит ажратган. Бу кредит ёрдамида масъулияти чекланган жамиятида ишлаб чиқариш жараёни яхшиланди.

Миллий банк ажратган кредитлар ҳисобидан йўлга қўйилган ишлаб чиқаришлар 2013 йилда 20 мингдан зиёд янги иш ўринлари яратди имконини берди.

Ишлаб чиқариш, хизмат кўрсатиш, қурилиш, қишлоқ хўжалиги соҳаларини ривожлантириш учун Миллий банк томонидан ажратилаётган микрокредитлар тадбиркорлар орасида анъанавий тарзда кенг оммалашган. 2013 йилда банк томонидан барча молиялаш манбаларини жалб этган ҳолда 143,1 миллиард сўмлик микрокредитлар ажратилди.

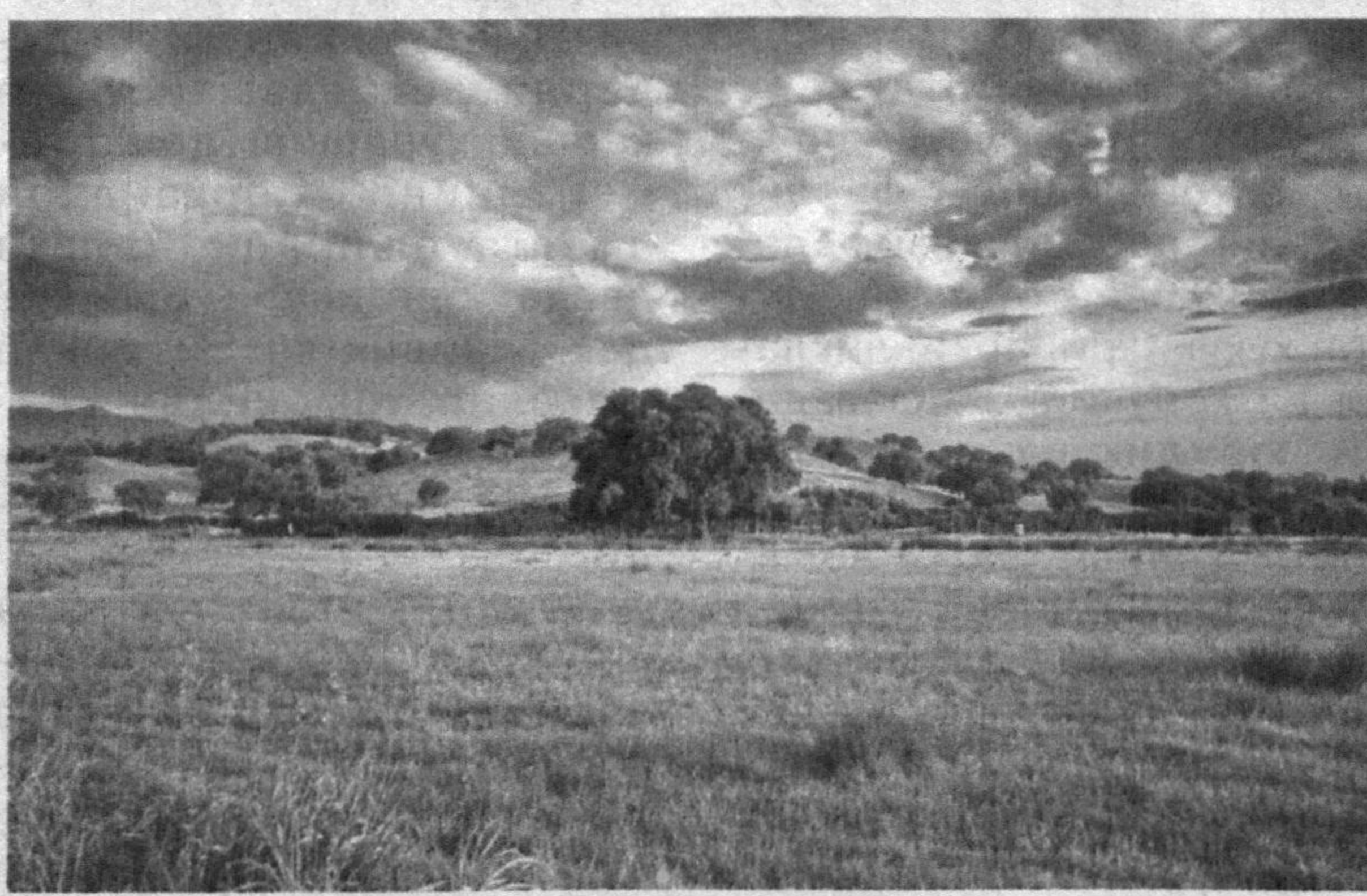
Хулоса қилиб айтганда, мазкур банк томонидан ажратилган микрокредитлар мулкдорлар сафини янада кенгайтиришга муҳим замин яратиш билан бирга, юртимизда бозор муносабатлари тобора ривожланишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилмоқда.

Ташқи иқтисодий фаолият Миллий банки матбуот хизмати

Garoyib olam

Ҳаёт турли-туман тасодифларга тўла. Бироқ дунё ҳақлари тарихида шундай ажабтовуру воқеа-ҳодисалар ҳам учрайдики, уларни бир қарашда шунчаки тасодифга йўйиб бўлмайди. Қуйида ана шундай ҳайратомуз воқеа-ҳодисалар тўғрисида ҳикоя қиламиз.

Биз билган ва билмаган дунё

ТАСОДИФ — ТАҚДИР ҲАЗИЛИМИ?

Бундан бир неча аср муқаддам Британиянинг "Дьюдроп" кемаси Франциянинг Брест портидан 600 километр узоқликдаги денгизда қутулмаганда рўй берган қучли тўфон натижасида ҳалокатга учрайди. Бу кеманинг капитани Эдуард Ладнер исм-шарифли киши эди. Қизиқ томони шундаки, айна шу кема ҳалокатидан 19 йил муқаддам денгизнинг айна шу ҳудудида "Аретуз" номли кема ҳам қучли тўфон туфайли ҳалокатга учраганди. "Аретуз"нинг капитани "Дьюдроп" кемаси капитани Эдуард Ладнернинг отаси эди...

Бундан ҳам ажабланарлиси шундаки, "Дьюдроп" кемаси капитанининг вафотидан роппа-росса 19 йил муқаддам "Керн" номли кема ҳам денгизнинг айна шу жойида тўфонга учраган. Тасодифни қарангки, бу кеманинг капитани Ладнерлар сулоласининг энг катта вақилларидан бири эди... Ҳалокатга учраган барча Ладнерларнинг исми бир хил, яъни Эдвард бўлган.

Тарихга назар ташласак, шунга ўхшаш воқеа Уэльс қирғоқларида ҳам содир бўлганини кўришимиз мумкин. Аникроқ айтганда, денгизнинг айна шу ҳудудида, йилнинг айна бир кунда, фақат ўртада бир асрилик фарқ билан учта кема бир хил тарзда ҳалокатга учраб қўйиб кетади. Кемалар билан боғлиқ биринчи фалокат 1664 йил 5 декабрда рўй беради. Натигада кемадаги 90 нафар йўловчидан фақат бир киши тасодифан омон қолган. Унинг исми-шарифи Хью Уильямс эди. Орадан роппа-росса 121 йил ўтган, яъни 1785 йил 5 декабр кун яна айна шу жойида бошқа бир кема фалокатга учрайди. Бу гал ҳам барча йўловчилар ҳалок бўлади. Аммо фақат Хью Уильямс исми-шарифли киши ҳалокатдан омон қолади. Орадан 75 йил ўтган, 1860 йил 5 декабрда яна айна шу жойида 30 нафар йўловчи билан сузиб бораётган кичик кема қучли тўфон кўтарилиши натижасида денгизга гарқ бўлади. Ҳайратланарлиси шундаки, бу сафар ҳам фақатгина Хью Уильямс исми-шарифли шахс омон қолганга муваффақ бўлади.

Индонезиялик балиқчи Али Сабунинг кемаси ҳам денгизда кўққисдан кўтарилган довул туфайли сувга гарқ бўлади. Кутурган довул балиқчининг кемасини парчалаб ташлайди. Али Сабу эса, кема парчасига осилганча ўз жонини сақлаб қолади. Буни қарангки, орадан 60 кун ўтган, ҳамон денгизда сузиб бораётган Али йўловчи кемага йўлқиди ва шу тариқа ўз уйига қайтишга эришади. Омадни қарангки, чексиз денгизда базўр сузётган

Алига акулалар негидир бирор марта ҳам ҳамла қилмайди. Сабу икки ой давомида фақат денгиз ўтлари билан озиқланиб, жон сақлайди.

Бундан ҳам қизиқ воқеа парашотчи Хусан Омений ҳаётида рўй берган. Ахир, ўзингиз ўйлаб кўринг, 2500 метр баландликдан очилмай қолган парашотда ерга қулаб тушиб, тирик қолишини ўзи бўлади-ми? Яна шуниси қизиқки, Хусан Омений соғлигини тиклаб олган, яна ушбу спорт тури билан шуғулланиш ниятида эканини маълум қилган.

Маълумки, инглиз тилидаги "chance", яъни "чанс" сўзи "имконият", "омад" деган маънони англатади. Биз бу ҳақда беҳизга фикр юритаётганимиз йўқ. Гап шундаки, Фредрик Чанс исми-шарифли киши қоронғу кўчада машинасини катта тезликда ҳайдаб бораётган эди. Машинанинг тезлиги шу қадар юқори эдики, Фредрик Чанс қутулмаганда қаршисидан чиқиб қолган автомобилнинг фақат чирокларининггина кўришга улгурди, холос. Тўқнашув туфайли ҳар икки автомобил ҳам таниб бўлмас даражада мажараланиб кетади. Четдан қаранган киши бу автоҳалокатдан сўнг ҳайдовчиларнинг омон қолганига ишонмасди. Лекин орадан кўп ўтмай Фредрик Чанс оёғи лат еган ҳолда машинасидан чиқиб кетди. У нариги ҳайдовчининг ҳолидан хабар олиш учун атрофини кўздан кечираркан, ағдарилиб ётган автомашина эгасининг соппа-соғлигини кўриб, ҳайратини яширолмади. Тўқнашув содир этган иккала ҳайдовчи ўзаро таниша туриб, янада ажабланишади. Негаки, ҳар иккисининг ҳам исми-шарифи айна бир хил, яъни Фредрик Чанс экан...

Монтажи Антоно Ибаньес Испаниянинг Картахен шаҳридаги 25 қаватли уйнинг томида ишлаётганида тўсатдан эсдан қучли шамол уни учириб кетади. Шамол шундай шидда да билан эсардики, Антоно ҳатто ҳимоя тўсиғини ҳам ушлаб қолишга улгурмайди ва пастга қулаб кетади. Лекин бахтли тасодифни қарангки, пастга қулаб кетаётган Антоно электр узатиш линиясига келиб урилади ва бунинг натижасида қисқа туташув рўй беради. Бундан вужудга келган электр ёйи эса, унинг оёқ кийими тагарминини эритиб юборади ва у бир хонадоннинг балконига эриган таг-чарм ёрдамида "елимланиб" қолади. Пойабзалининг тагарми ажралганига қадар ўтган уч дақиқа эса, Ибаньесни кутқариб олиш учун бама-лол етарли эди.

Интернет материаллари асосида Шахло ХУДОЙБЕРГАНОВА тайёрлади.

(Давоми. Бошланиши учинчи бетда)

Сўнгра у қўлидаги қора сумкадан полистилен салафанга қадоқланган, устидаги банк қоғозига "1000 сўм" деган ёзув туширилган ҳамда устидаги 1000 сўмлик купюра кўриниб турган икки тўплам пулни пештахта устига, М.Тошеванинг олдига қўйди: "Опа, бу пуллар жами 2 миллион сўм".

Икки дона телевизорни 2 миллион 350 минг сўмга сотганидан, бунинг устига яна харидор келишидан умидвор дўкон эгаси табиийки, мамнун эди. Бироқ эртасига...

Орадан ярим соат ўтиб ўтмай айна шу бозордаги "Голден — миле Зарафшон" савдо дўконига ҳам нотаниш бир йигит кириб келади. Бу дўконда Гулмира Суюнова жияни Дилшода Холиқова билан тилло буюмлари сотишар эди.

Дастлаб тилло тақинчоқларни берилиб қўздан кечирган ҳалиги нотаниш харидор бироздан сўнг Г.Суюновага юзланди:

— Мен таътил пулларимни олган эдим, шунга турмуш ўртоғимга тилло тақинчоқлар сотиб олмақчиман, — деди у.

— Турмуш ўртоғингизни ўзи келиб, танлаб олгани маъқул, — деди унга жавобан Г.Суюнова. Харидор эса, турмуш ўртоғи Зарафшонда эмас, Навоий шаҳрида яшашини айтган, бир дона нархи 300 минг сўмлик тилло узук, бир дона нархи 550 минг сўмлик тилло билан занжир ва бир дона нархи 1 миллион 250 минг сўмлик тилло занжирларни танади.

Г.Суюнова тилло буюмларнинг жами нархи 2 миллион 100 минг сўм бўлишини айтди. Харидор унга 1000 сўмлик купюрадаги пулдан 100 минг сўм ва икки тўплам полистилен салафандаги банкда қадоқлангандай пулларни бериб "бу ерда 2 миллион сўм

Ehtiyot bo'ling, firibgar!

Панд берган фириб

Суд очерки

бор" деди. Сўнг у тилло тақинчоқларни олиб дўкондан чиқиб кетади.

Харидор дўкондан чиқиб бор-йўли 500 минг сўмга сотиб олиб кетганди. Албатта, бундай қаллобликдан асабларни титраб кетган Г.Суюнова жияни билан отилиб дўкондан чиққанча ҳалиги фирибгарни қидиришга тушади. Аммо фирибгар аллақачон изсиз ғойиб бўлганди.

Биринчи воқеа — телевизор савдосидан хабарингиз бор. Ушанда харидорлар сотиб олган телевизорларини олиб, дўкондан чиқиб кетган, Мунира Тошева икки тўплам полистилен салафанга ўраб қадоқланган пулларни темир сейфга солиб қўйган эди. Эртаси кун М.Тошеванинг олдига таниш Мухриддин исмли йигит келиб 500 минг сўм қарз бериб туришини илтимос қилади. М.Тошева сейфга солиб қўйган ҳалиги полистилен салафанга қадоқланган пуллардан беш дона жамланмасини олиб, Мухриддинга "мана, беш юз минг сўм" деб узатади.

Аммо орадан кўп ўтмай Мухриддин яна Мунира Тошева билан олдига шошилган куйи қайтиб келади. "Опа, менга берган пулларингизнинг юзи

ва остида минг сўмлик, ичиди эса икки юз сўмлик қўйилган экан" — дейди у. Шундан сўнг М.Тошева шоша-пиша сейфга қолган пулларни ҳам кўздан кечиршига тушади. Ҳақиқатан ҳам, барча тўпламдаги пулнинг юзи ва остида минг сўмлик, ўртасида эса, икки юз сўмликлар тахланган эди. Фирибгарлар М.Тошевага 2 миллион 350 минг сўм ўрнига 750 минг сўм бериб кетишганди.

Айтиш керакки, Зарафшон сингари унчалик катта бўлмаган шаҳарда кўпчилик исминини билмас-да, бир-бирларини танишади. Жабрланувчилар ўзларига фириб бериб кетган бар икки кимсани илгари шаҳарда умуман кўришмаган. Ҳўш, ўзгаларни алдаб, ишончини суиистеъмол қилиб, мулкни фирибгарлик йўли билан қўлга киритган жиноятчилар кимлар?

Аслида Китоб туманида туғилган Элбек Турсунов Зарафшон шаҳрида юқорида баён этилган жиноят содир этилишидан бир ойча муқаддам Ташкент шаҳрига борганди. У шахарнинг Сергели туманида ижарада яшаб, "Кўйлик" бозорида савдо-сотик қилаётган эди. Бир кун у кўчада кета туриб, пул ўрайдиган минг сўмлик купюранинг банк лентасини ва пул устига қўйиладиган қоғозини топиб олади. Шунда Элбек ўзича банк лентаси ва қоғозини кўпайтириб, устига минг сўмлик купюра ва ичига бошқа купюрадаги пулни қўйиб шу йўл билан осон бой-

лик оттириш каби қабиҳ режани тузади.

Шундан сўнг нафс кутқусига учган Элбек жиноий режасини амалга оширишга киришади. У дўкондан қаттиқ ва қора қоғозлар сотиб олади. Кейин эса, компьютер ва ранг-ли принтердан фойдаланиб, банк қоғозлари нусхасини кўпайтиради. Эртаси кун эса, бозордан бир ярим метр полистилен салафан сотиб олади ва ижарада ўзи билан яшайётган қишлоқдоши Норбек Сатторовга гараж мақсадини айтади. Буёғини сўрасангиз, Норбек савдо-сотик билан шуғулланиб, тўппа-тузук рўзгор тебратиб юрган, ҳатто "МАТИЗ" русумли машина ҳам сотиб олганди. Лекин одамнинг кўзи тўймаसा қийин экан. Элбекнинг жиноий йўли билан бойлик орттириш режасига Норбек ҳам бош қўшди.

Элбек Турсунов ҳам, Норбек Сатторов ҳам аввал Зарафшон шаҳрида бўлишмаган. Улар "Сергели" бозорида кўпдан бўён савдо қилувчи бухоролик Фурқатни нари-бери танишарди. Улар Фурқат билан учрашиб Бухоро шаҳрига айланариб келишини илтимос қилишади. Фурқат уларнинг гаразли ниятидан беҳабар эди.

Фурқат Когон туманида яшар экан. Элбек билан Норбек бир кеча Фурқатнинг уйида меҳмон бўлишди. Эртаси кун эса, Фурқат Норбек йўлни билмагани учун унинг машинасини ўзи бошқариб Зарафшон шаҳрига йўл олишди. Азиз газетхон! "Сал арзонроқ нархда берсангиз, бир йўла иккита телевизор сотиб оламиз", деб М.Тошевани

"чув" туширган фирибгарлар Элбек Турсунов ва Норбек Сатторов эканлигини англаган бўлсангиз керак. Шундан сўнг Гулмира Суюнованинг мулкни алдос йўли билан қўлга киритган кимса Элбек Турсунов эди. Фурқат фирибгарлик йўли билан гараж ниятда ўзгалар мулкни эгаллашга қасд қилган ҳамтовқорларнинг қилмишидан беҳабар, машинада ўтирганди.

Айтиш керакки, жабрланувчилар Зарафшон шаҳар ички ишлар бўлимига мужоаат қилган, фирибгарларга нисбатан қидирув эълон қилинди. Қисқа вақт ичиди ҳар икки фирибгар тумшугидан илинди. Суд судланувчи Э.Турсуновнинг Жиноят кодексининг 168-моддаси 2-қисми "б", "в", "г" бандлари, 228-моддаси 1-қисми, 228-моддаси 3-қисми билан, Н.Сатторовни эса Жиноят кодексининг 168-моддаси 2-қисми "б", "в", "г" бандлари ва 228-моддаси 3-қисми билан айбдор деб топди. Ҳар икки судланувчига қилмишига яраша қонуний жазо тайинланди. Иш бўйича далиллий ашё — Н.Сатторовга тегишли "МАТИЗ" русумли автомашина суд томонидан жиноят қуроли деб эътироф этилди ва давлат эғалигига ўтказилди.

Хулоса қилиб айтганда, инсон ҳаётида доим тўғри йўл тутса, ҳалол меҳнат қилиб умргузаронлик қилса, нафақат ўзи, ўзгаларга ҳам наф келтиради. Энг муҳими, ҳаётда ҳеч қачон қоқилмайди. Бирининг ҳақиқа кўз олайтириш, фирибгарлик эса, юқоридаги каби юзшувтиликка сабаб бўлади. Шундай экан, ҳалоллик доим ҳаётиимиз мазмуни бўлсин.

Ўткир ҲАЙДАРОВ, жиноят ишлари бўйича Зарафшон шаҳар судининг раиси
Абдухамид ХУДОЙБЕРДИЕВ, "Куч — адолатда" муҳбири

Куч — адолатда

МУАССИС:

Ўзбекистон Республикаси

Олий суди

Бош муҳаррир:

Шодикул ХАМРОЕВ

Газета 2007 йил 23 февралда Ўзбекистон агентлигида 0224-рақам билан рўйхатдан ўтган.

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

Бўритош МУСТАФОВ
Шоюнус ГАЗИЕВ
Кўчкор ТОҒАЕВ
Русланбек ДАВЛЕТОВ
Мавжуда РАҲАБОВА
Зарифжон МИРЗАҚУЛОВ

Омонбой ОҚҲОЛОВ
Холмўмин ЁДГОРОВ
Икром МУСЛИМОВ
Файрат ҲИДОЯТОВ
Арислон УСМАНОВ
Бобомурод РАЙИМОВ

Навбатчи муҳаррир:

Сардор ХАМРОЕВ

Саҳифаловчи:

Шерзод ХАЙРУЛЛАЕВ

Газета «Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида офсет усулида босилди. Босмахона манзили: Тошкент шаҳри, Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Манзил: Тошкент шаҳри, А.Қодирий кўчаси, 1-уй.

E-mail: kuch-adolatda@mail.ru

Тел.: (8 371) 239-02-54, 241-01-56

Буортма: Г-125. Қоғоз бичими: А-2. Ҳажми 2 босма табоқ, Сотувда эркин нархда. Адади: 9848.

1 2 3 4

Тошпириш вақти: 21⁰⁰ Тошпирилди: 21³⁰